

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

ŻYCIE CZĘSTOCHOWY GŁOS NARODU

WTOREK, 16 WRZEŚNIA 1947 ROKU

CENA 4 ZŁ

Pracownicy miejscowa st. M. - zgłoszenia przyjmują administratorzy: Alife 24, tel. 2-24, Warszawa w Dzielnicy Państwowej Nr. 1 w Częstochowie.

Młodzi pracują

Zwawo przesuwają się cegły w młodych rękach — nikną sterty gruzów. Tak młodzież pracowała w ubiegłą niedzielę w Warszawie na Starówce.

Płon trwały, obfity i radosny

składają zniwiarze naszej Ojczyźnie

Przemówienie Prezydenta Rzplitej na dożynkach w Opolu

W ubiegłą niedzielę odbyły się O. gólnopolskie Dożynki w Opolu na których Prezydent Rzeczypospolitej Bolesław Bierut wygłosił następujące przemówienie:

Wszyszy, zebrani tu i po całej Polsce, oddani jej całą duszą zniwiarza. Uczyniły wszystko, co w naszej jest mocy, aby płon przyszłych lat był coraz pomyślniejszy i obfity.

szyszeemu rokowitowi dobrobyt... kultury mas ludowych i całego narodu.

aby i metody gospodarowania, uczmy się nowoczesnej techniki, wzmocnijmy swe wysiłki w wykonaniu planów ogólnonarodowych, aby coraz większy, coraz obfity płon składają Ojczyźnie.

Wielka rola rolnictwa

Jednym z najważniejszych warunków, aby to się stało, jest podniesienie poziomu gospodarczego i kulturalnego wsi polskiej i polskiego rolnictwa.

Nakreślając plany przyszłego rozwoju Polski zmuszamy do jej uprzedzenia. Pragniemy, aby kraj nasz przestał być gospodarko zależnym, a więc zależnym od innych.

Wkładamy w to olbrzymi wysiłek i nie wątpimy, że dzięki odzyskaniu naszych ziem piastowskich i szerokiego dostępu do morza, Polska na dalsze pomyślnie warunki, aby stać się rychło zasobnym krajem o rosnącym wciąż przemysle. Ale rozwój przemysłu jest tylko niezbędnym ogniwem i środkiem do uoocześnień gospodarki ogólnie narodowej.

Podniesienie techniki i kultury rolniczej można osiągnąć tylko przy odpowiednim poziomie przemysłu.

Przemysł i rolnictwo muszą wzajemnie uzupełniać się, sprzyjając

250 tysięcy uczestników na ogólnopolskich dożynkach

Do Opola przybyli liczne delegacje ze wszystkich stron na ogół, nopolskie dożynki osiągając imponującą cyfrę 250 tys. uczestników.

W godzinach rannych przybyli do Opola Prezydent Rzeczypospolitej Bolesław Bierut, Premier Cyrankiewicz, Marszałek Polski Zymierski, wicepremier Korczyński, Minister Rolnictwa i Reform Rolnych Dab-koł, wiceminister Rolnictwa i Reform Rolnych Tkaczow, oraz prezes Samopomocy Chłopskiej ob Janusz.

Uroczystości rozpoczęły się o godz. 9-tej rano nabożeństwem w kościele katedralnym Świętego Krzyża, na które przybył Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu członków Rządu.

Przed właściwym otwarciem Świąt, Dożynek Marszałek Zymierski dokonał uroczystej promocji absolwentów Oficerskiej Szkoły Piechoty. Po zakończeniu promocji Prezydent Rzeczypospolitej odebrał trzygodzinną imponującą de-

filadę korowodu dożynkowego. Po defiladzie na polach nad Odrą, odbyło się wreczenie koron i wieńców dożynkowych.

Nad konferencją paryską zawiśł niepokój

Odroczenie zatwierdzenia planu pomocy Europie wywołało konsternację w Wielkiej Brytanii

LONDYN, (Obs. wł.). — Uczucie smutku i konsternacji, jakie opanowało angielską opinię publiczną na wiadomość ponownym odroczeniu zatwierdzenia planu pomocy dla Europie, nie zmniejszyło się bynajmniej po wyjaśnieniu delegata brytyjskiego Sir Olivera Franka's ustępującego bezskutecznie dowód, że żądania i poprawki amerykańskie do sprawozdania konferencji państw europejskich użyczyły na sprawozdanie „jeszcze bardziej kompletny i rzeczowy”.

Poza oficjalnym „Daily Herald”, brytyjski udział w konferencji państwowej, szczególnie rząd brytyjski, są zbyt pewne tego, że St. Zjednoczone muszą pomóc Europie w jej kryzysie gospodarczym i finansowym. To samo kolea amerykańskie są przekonane również, że ani kongres ani naród amerykański nie mają zamiaru „wytżdzić ze skóry”, by dopomóc Europie za wszelką cenę. Wzrósł przeciwnie kolea te są zdania, że będzie rzeczą bardzo trudną pchnąć kongres o potrzebie pomocy dla Europie i że ci, którzy podejmą się tych

parawoj będą musieli zaprzeczyć się w bardzo rzetelne argumenty. Argumentów tych aprobacje konferencji paryskiej w obecnej swej formie nie dostarczą.

Zupełnawiając się nad skutkami jakby może mieć wypracowanie do opracowania konferencji rządzących przez USA zmian „Manchester Guardian” dochodzi do wniosku, że mogą być one tego rodzaju, że zmuszą pewne rządy europejskie do pozostania takich zapewnien i zobowiazan, których w przyszłości nie będą mogły one dotrzymać.

Jeszcze bardziej pesymistycznie brzmi sprawozdanie dyplomatyczne go korespondenta „Timesa”, który pisze: „Nad całą pracą konferencji przeważa widok niepokój. Niepokój ten wywołują nowe odmienne zwyczajka cen towarów amerykańskich, która niewyżesz wszelkie dotychczasowe kalkulacje i obliczenia”.

„Times” uważa, że w obecnej sytuacji byłoby bardziej niż kiedykolwiek dozwolone, aby przywrócić rynek europejskich towarów ekwiwalencem rącej w towarach niż w dolarach. Ale nawet w tym wypadku należy zwyczajka cen amerykańskich utrudnić jeszcze bardziej zatwierdzenie przez kongres planu pomocy dla Europie.

„Manchester Guardian” pisze: „W powojennej lotkach amerykańskich, w Paryżu uważa się, że rządy 16 państw,

biogrych udział w konferencji państwowej, szczególnie rząd brytyjski, są zbyt pewne tego, że St. Zjednoczone muszą pomóc Europie w jej kryzysie gospodarczym i finansowym. To samo kolea amerykańskie są przekonane również, że ani kongres ani naród amerykański nie mają zamiaru „wytżdzić ze skóry”, by dopomóc Europie za wszelką cenę. Wzrósł przeciwnie kolea te są zdania, że będzie rzeczą bardzo trudną pchnąć kongres o potrzebie pomocy dla Europie i że ci, którzy podejmą się tych

Korespondent „Timesa” dodaje, że szczegółowe wojpłowości wśród delegatów na konferencji paryskiej wchodząca żądanie USA utworzenia Międzynarodowej Organizacji Nadzorczej w celu obserwowania postępów odbudowy w każdym poszczególne krajach konsumpcyjnym z pomocy amerykańskiej. Wielu delegatów odmownie powzięcia decyzji w tej sprawie bez porozumienia się ze swymi rządami.

„Manchester Guardian” pisze: „W powojennej lotkach amerykańskich, w Paryżu uważa się, że rządy 16 państw,

biogrych udział w konferencji państwowej, szczególnie rząd brytyjski, są zbyt pewne tego, że St. Zjednoczone muszą pomóc Europie w jej kryzysie gospodarczym i finansowym. To samo kolea amerykańskie są przekonane również, że ani kongres ani naród amerykański nie mają zamiaru „wytżdzić ze skóry”, by dopomóc Europie za wszelką cenę. Wzrósł przeciwnie kolea te są zdania, że będzie rzeczą bardzo trudną pchnąć kongres o potrzebie pomocy dla Europie i że ci, którzy podejmą się tych

Korespondent „Timesa” dodaje, że szczegółowe wojpłowości wśród delegatów na konferencji paryskiej wchodząca żądanie USA utworzenia Międzynarodowej Organizacji Nadzorczej w celu obserwowania postępów odbudowy w każdym poszczególne krajach konsumpcyjnym z pomocy amerykańskiej. Wielu delegatów odmownie powzięcia decyzji w tej sprawie bez porozumienia się ze swymi rządami.

Już weszły w życie traktaty pokojowe

z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią

LONDYN (obs. wł.). — Dnia 15-go b. m. weszły w życie traktaty pokojowe z Włochami, Rumunią, Finlandią, Bułgarią i Węgrami.

wiańskiego, by wziąć udział w uroczystości zdania władzy anglo-amerykańskiej w tym mieście.

„Na podstawie warunków traktatu między wojska brytyjskie i amerykańskie wycofają się z Włoch w ciągu 90 dni. To samo uczynią wojska sowieckie w Bułgarii. Rosjanie utrzymują będą swe oddziały na Węgrzech i Rumunii w celu wycofania linii komunikacji wojennych prowadzących do Austrii.

„Manchester Guardian” pisze: „W powojennej lotkach amerykańskich, w Paryżu uważa się, że rządy 16 państw,

Dnia 16-go b. m. nastąpi wycofanie wojsk sojuszników z prowincji Wenecji Julijskiej.

LONDYN (obs. wł.). — General Markos zwrócił się oficjalnie do ONZ z prośbą o dopuszczenie przed-

Wykrycie spisku faszystów i banderowców przeciw Republice Czechosłowackiej

PRAGA (SAP). Oficjalny komunikat wykrycia czechosłowackiej donosi o wykryciu w Słowacji spisku, skierowanego przeciw Republice Czechosłowackiej.

„Rojalistyczny faszystowski reżim w Grecji — stwierdza memorandum — został narzucony siłą i utrzymany jest terrorem. Armia demokratyczna jest patriotyczną armią narodowego wyzwolenia. Armia ta nie ma żadnego kontaktu

W dniu 13 września aresztowano 80 osób, w większości członków byłych organizacji faszystowskich i, jak twierdzi komunikat policji, należy oczekiwać dalszych aresztowań.

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

Aresztowanie uzbrojonych banderowców

Przedostali się z Polski do strefy amerykańskiej

MONACHIUM (Obs. wł.). — W ostatnich dniach miały się wypadki przekraczania przez oddziały rozbij-

Wojowska policja amerykańska aresztowała 35 banderowców uzbrojonych w karabiny maszynowe i granaty ręczne i po rozbrojeniu oddziału ich do obozu.

Aresztowani banderowcy zeznali, że przebili się z Polski przez Austrię i Czechosłowację i że są jednym z oddziałów, który odłączył się od większej jednostki. W związku z tym władze amerykańskie wzmożły posterunki w okolicy strefy amerykańskiej w oczekiwaniu dalszych grup uzbrojonych banderowców.

Domagamy się planu kulturalnego

PRAGA (API). — Z dniam 15 września wznowione zostały stosunki polityczne między Republiką Czechosłowacką a Węgrami.

Przed podpisaniem irańsko-radzieckiej umowy naftowej

LONDYN. (PAP). Jak donosi agencja Reuter, premier Chawrus es-Sultaneh przedstawił w dniu dzisiejszym parlamentowi irańskiemu członków nowego gabinetu, składając przy tej okazji krótką deklarację, w której podkreślił, iż rząd dą-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

Gen. Markos domaga się dopuszczenia przedstawicieli armii demokratycznej do stołu obrad ONZ

LONDYN (obs. wł.). — General Markos zwrócił się oficjalnie do ONZ z prośbą o dopuszczenie przed-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

Wiceprzewodniczący Światowej Federacji Zw. Zaw. Leon Jouhaux w Warszawie

W godzinach wieczornych w apartamentach hotelu „Polonia” odbyło się przyjęcie, wydane przez min. Kurjowicza na cześć gościa francuskiego.

L. Jouhaux zatrzyma się w Warszawie 38 godzin.

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

„Ateny (AP). — Ateńska agencja prasowa (AP) — że tysiące ułosek z tekstem ustawy o amnestii i odzw-

55 narodów przy stole obrad

„Kryzysu greckiego”

spodziewają się Stany Zjednoczone na sesji ONZ

Sekretarz Stanu Marshall wyjaśnia stanowisko USA

— Prezydentowe 55 narodów zasiada 16-ro b. m. przy stole obrad w Flushing Meadows pod Nowym Jorkiem, aby rozpocząć drugą sesję plenarną Zgromadzenia Ogólnego O. N. Z.

Sal, w której obradować będzie Zgromadzenie, zaprezentowała jest w 800 pracowników odbiorców rządowych, które umożliwiają wysłaniu delegatów odpowiedniego tłumaczenia jeszcze w czasie trwania przemówienia mowy.

Sekretarz Stanu Marshall, który przybył już do N. Jorku, wygłosi następujące przemówienie w związku z rozpoczynającym się Zgromadzeniem.

Nowy Jork (AP). — Zgromadzenie Generalne ONZ — oświadczył Marshall — winno podjąć szybką akcję w całym szeregu ważnych zagadnień, dotyczących polityki i bezpieczeństwa. Delegacja amerykańska nie podaje jednak bliższych szczegółów. Zaznaczył jedynie, że delegacja amerykańska dołoży wszelkich starań, by osiągnąć na Zgromadzeniu Głównym maksymalną porozumienie w sprawie Palestyny.

W sprawie weta powiedział, iż Stany Zjednoczone nie przeciwstawiają się kategorycznie żadnej propozycji rewizji Kartę Narodów Zjednoczonych, nie uważają, iż w chwili obecnej jakas powołanie rewizji lub zmiany ogólne charakteru ONZ jest potrzebna.

Przyszła działość ONZ

Przechodząc do omówienia przyszłej działości ONZ, Marshall zaznaczył, że wstępny dwuletni okres działości ONZ, kiedy to rządy i narody w całym świecie, będą się starały z sympatją pierwszą wysiłki tej nowej Organizacji światowej, powołanej do zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa — już się skończył.

Obecnie ONZ rozpoczyna nowy okres swego istnienia, należy się liczyć z bardziej krytycznym do niej stosunkiem wobec czego konieczne jest zmobilizowanie wszelkich sił moralnych i politycznych, by do-

wieść, że nadzieje pokładane w Organie Narodów Zjednoczonych nie były płonne.

Przeczuając w ośmiu punktach stanowisko Stanów Zjednoczonych wobec ONZ i nakładając na nich, w jakich będą one udzielać jej pomocy.

Nie chcą sprzedawać ze stratą

Duńscy przerywają rokowania handlowe z Anglią

KOPENHAGA (AP). — Rokowania handlowe anglo duńskie niespodziewanie przerwano, ponieważ W. Brytania nie chciała zaakceptować cen proponowanych przez delegację duńską.

Prasa kopenhaska pisze na ten temat, że „eksport duńskich produktów rolnych do W. Brytanii był niekorzystny dla Danii. Nikt nie może nas zmusić, abyśmy z olbrzymią stratą sprzedawali towary, na które państwo wniknęło zapobiegawczo na rynkach światowych.”

Strona brytyjska chciała nabyć na eks produkty rolnicze po cenie niższej od kosztów produkcyjnych, żąda więc jednocześnie za potrzebne nam towary cen niewyższych wyprodukowanych. Dotyczyło to nawet dawnych zam-

ów, minister Marshall zapowiedział lojalną i usilną współpracę z organami i instytucjami ONZ w kierunku, ku pomyślnej realizacji powierzonych im zadań oraz dążenie do ulepszenia wraz z innymi państwami procedury ONZ, niezbędnego dla skutecznej jej działości.

Zdaniem USA należy podjąć wszelkie wysiłki w kierunku zawarcia pozostałych traktatów pokojowych, by stworzyć normalne warunki, w których ONZ powołana jest do funkcjonowania.

Marshall wypowiedział się za rychłą przyjęciem do ONZ państw, do których do organizacji tej nie na-

leżących, o ile odpowiadać będą one wymaganym warunkom.

Sensacyjne pogłoski

LAKE SUCCESS (Obs. wł.). — Sensacją w kwaterach ONZ jest wiadomość, że mimo uprzednich informacji, Molotov przybędzie jednak na sesję Zgromadzenia Generalnego. Według tych wiadomości, Molotov, co prawda, nie będzie obecny na obradach Zgromadzenia, ale musi przybyć w połowie przyszłego miesiąca.

Czynnik poinformowane twierdzą, że Molotov przyjedzie w „konkretnym celu i dla konkretnej sprawy”. Mimo, że ten cel i sprawa nie są nikomu znane, państwa tu powołane przekonane, iż Zw. Radziecki przygotowuje jakąś sensacyjną niespodziankę na „objawieniu projektu rozbrojenia, wniezionej na ze-zwołanej sesji Zgromadzenia.”

Wig tych sensacji, które wiadomości o przyjeździe Molotowa wydoroze silny wpływ na decyzję Bevin. Uważa się za prawdopodobne, iż Bevin przybędzie do Lake Success w tym samym czasie co Molotov.

Niemieckie związki zawodowe żądają

unarodowienia kopalń Ruhry i kontroli publicznej ich produkcji

LONDYN. (SAP). — Specjalny korespondent „News Chronicle” donosi z Düsseldorfa, że niemieckie związki zawodowe żądają unarodowienia ko-

palń węgla w Zagłębiu Ruhry i kontroli publicznej nad ich produkcją. W razie niespełnienia tych żądań, związki grożą strajkami.

Ludność Zagłębia Ruhry zdała sobie sprawę, że Wielka Brytania usiłuje za swego stanowiska wobec nacisku Stanów Zjednoczonych przeciw unarodowieniu kopalń i „demokrecja” w tym wypadku stała się pustym dźwiękiem.

Anglo-amerykańska kontrola kopalni węgla w Wielkiej Brytanii w jakiej propozycja to Stany Zjednoczone, nie wydajcie na dobre ani górnikom niemieckim i ich związkami za wodowymi, ani lokalnemu rządowi prowincji Ruhry — stwierdza korespondent.

Zdaniem korespondenta „News Chronicle” sytuacja w okolicach przemysłowych Niemiec Zachodnich nadal wręcz jest w niebezpiecznym stadium rozwoju. Realizacja nowych układów powziętych w Waszyngtonie napobliża do dalekiej przyszłości. Nastawę wśród górników węglnych i wśród robotników fabrycznych w Zagłębiu Ruhry graniczą z rozpaczą.

Relacja korespondenta brytyjskiego dziennika, który dramatycznie przedstawiła zastrzeżone stosunki społeczne

Stworzenia planu kulturalnego domagają się „Czytelnikowcy”

na zjeździe pełnomocników powiatowych

W Warszawie, w gmachu Sejmu, obradował wczoraj zjazd 199 pełnomocników powiatowych i inspektorów kulturalno-osiwiatowych, reprezentujących wieloletnią reszce zorganizowaną w kołach terenowych sp. wzd. „Czytelnik”. Jest to druga z kolei konferencja, wyrażająca żądania pracy oświatowej i działalności wydawniczej „Czytelnika”. Konferencja przewodniczący członek zarządu głównego i dyrektor Instytutu Kulturalno-Osiwiatowego „Czytelnik” prof. Stanisław Tazbir. W konferencji biorą udział członkowie Zarządu Spółdzielni i liczni zaproszeni goście.

Zasadniczy referat pt. „Zagadnienia w rozwoju kulturalnym w Polsce” wygłosił prezes Zarządu Głównego „Czytelnika” Jerzy Borejsza. Przepro-

25 lat w rękach polskich

Uroczystości w Fabryce Związków Azotowych w Chorzowie

W dniu 14 b. m. odbyła się w Chorzowie uroczystość 25-lecia przetrwania i rozwoju polskiej miejscowej Fabryki Związków Azotowych.

W uroczystościach wzięli udział: prezes Rady Nadzorczej i dyrektor C. Z. P. Ch. prof. Męczyński i inni; 25 lat temu administracja polska przejęła zakłady w niewygodnych warunkach.

W roku 1933 Państwowa Fabryka Związków Azotowych w Chorzowie została się znowu w ręce niemieckie. Okupant gospodarzył ją na skutek rażąco niewygodnych warunków, w pełnej dewastacji.

Gdy 27 stycznia 1945 r. ówczesny pełnomocnik rzędu polskiego gen. Z. Wadzki, przejął fabrykę, polski inżynier i polski robotnik stanął przed trudnym zadaniem przywrócić jej trudności. Powołana do życia Rada Nadzorcza i wyłoniony z niej komitet fabryczny, pod kierownictwem dyrektora inż. Palona nie tylko pokonywał trudności, ale poczynił kroki w kierunku ku dalszemu rozwojowi fabryki.

W 1945 r. wysłano z fabryki 50 000 ton azotianu, w r. 1946 już 100 110 ton, a w r. 1947 (do 31.12) — 60 043 tony. Szaleńczać w r. 1948 wyprodukowano 100 043 tony (do 31.12) 35 325 tony. Saletry sody reinernej wyprodukowano w r. 1945 700 ton, w 1947 (do 31.12) — 798 ton. Ponadto w 1947 r. do 1 sierpnia wyprodukowano 3 800 ton amoniaku i 38 ton węgla — moczku. Zakłady chorzowski produkują ponadto powasne sole karbony, siemianki, węgla amonu, sodu kalcyonowanego, amoniaku skroplonego, wody amoniakalnej, technicy przed obróbką przetrzymują się z innych produktów fabryki chorzowskiej.

Obecnie produkty fabryki chorzowskiej, po zaspołeczeniu rynku krajowego, wywozi się do 6 krajów europejskich.

Pod warstwą tynku
odkryto średniowieczne freski

Klasztor Świątokrzyski, zbudowany za czasów panowania Bolesława Chrobrego, dotarł w czasie wojny wielo uszkodzone. Obecnie przystąpiło do remontu tej zabudowy, ku dowi.

W jednym z kruchtanków odkryto średniowieczne freski religijne, pochodzące z pierwszej połowy XV w. Freski te przykryte grubą warstwą późniejszych tynków, zachowały się w dość dobrym stanie.

Syntetyczna produkcja witaminy A

AMSTERDAM (AP). Dwa chemicy laboratorium chemii organicznej w Amsterdamzie, w Eksperymentacji opracowali metodę produkcji syntetycznej witaminy A.

Dotychczasowym surowcem dla tej produkcji był głównie wyciąg wiatrowy białej Chemii Dr. J. E. Arens i Dr. D. A. van Dord wyprodukowali obecnie w swym laboratorium preparat syntetyczny, który zupełnie nie różni się od naturalnej witaminy.

Preparat ten, zawierający 35% aktywnej witaminy A został już użyty w wyśledzeniach ze zwierzętami laboratoryjnymi.

Mauzoleum w Gross Rosen

na miejscu kaźni hitlerowskiej

Dnia 11 b. m. w Świdnicy na Dolnym Śląsku ukończono Mauzoleum w Obywatelski Komitet Uczczenia Pa-

„Warszawa oskarża”
Prezydent Austrii na otwarciu wystawy w Wiedniu

WIEDEŃ (Obs. wł.). — Otwarcie wystawy „Warszawa oskarża”. Otwarcie dokonał ambasador polski w Wiedniu w obecności prezydenta Austrii Henslera i członków rządu.

Wystawa przedstawia dokumenty i fotografie z czynnych dni okupacji niemieckiej oraz filmy, na podstawie których Polska w okresie bestialskich zbrodni hitlerowskich.

mieli Bohaterów, zamordowanych przez hitlerowskich zbrodniarzy w obozie Gross Rosen. W skład Komitetu weszli przedstawiciele Związku Byłych Więźniów Politycznych, organizacji społecznych i politycznych, władz państwowych oraz Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce.

Nowoutworzony Komitet postanowił dla uczczenia pamięci męczenników z Gross Rosen wzniesić na miejscu obozowego krematorium Mauzoleum, w którym złożone zostaną prochony pomordowanych tysięcy więźniów narodowości polskiej i narodów sprzymierzonych.

Uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod Mauzoleum odbędzie się w dniu 2-go listopada t. j. w dniu Święta Zmarłych.

Ucieczka 50 więźniów

TULUZA (S. A. P.). — Z obozu dla internowanych w okolicach Tuluz uciekło 50 więźniów.

Do pomocy strażników wysłano silne oddziały policyjne, które aresztowały 15 zbiegów.

Nową bazę wojenną budują Anglicy w Afryce

LONDYN (AP). — Korespondent „News Chronicle” donosi, że Wielka Brytania organizuje nową bazę wojskową w Kenii, w Afryce wschodniej.

„Czterybysim 200 żołnierzy brytyjskiego korpusu saperów z Egiptu, żołnierzy i kuterą budową wielkich

magazynów, przeznaczonych na materiały wojenne, które mają być transportowane z Egiptu.

Ści on również zatrudnił przy budowie i naprawie dróg komunikacyjnych i linii kolejowych.

Szyby okien zapoźniały od mgły, a cieniutkie strugi wody zaczęły spływać pod prętami, wprawione w ruch automat do wycierania szyb.

— Ciekawe było zebranie, co? — przemówił Prince. Było mu jakoś niewesoło w towarzystwie Bishopa. Ten człowiek miał zawsze na twarzy jakiś zażenowany uśmiech. Prince nie mógł dociec, co on oznaczał. Możliwe, że była to nieśmiałość świeżo zacigniętego członka. Partia bardzo surowo przestrzegła, by zachowywać absolutną równość pomiędzy białymi a Murzynami — towarzyszami. Mimo to jednak nowi członkowie — Murzyni czuli się niekiedy skępowani. Sam Stein, który pracował na Północniu, opowiadał mu kiedyś, że świeżo zwierzbowani towarzysze — Murzyni trzeba było niekiedy przekonywać, by zajmowali siedzące miejsca na zebraniach.

— Aha... bardzo było ciekawe zebranie, — odpowiedział po chwili Ambrozy.

Nasunął kapelusz na tył głowy i podrapał się w tyśnię.

— Will to fajny chłop, co? — Ba! Cwany! Z takim to nie chciałbym zadziierać... Skrzęcił w stronę Al Harpera, zatrzymując się na skrzyżowaniu, gdy tam zabłysło czerwone światło. Trojuro byli opuszczone, ulicę jechało niewiele samochodów. Mgła szczytała się i choć raz po raz przychodzili mocne podmuchy wiatru, nie mogły tego rozproszyć.

— Siedzi się jak w aeroplanie... mgła dookoła... — A co, lataliście już? — zapytał Prince. — Nie. Ale widziałem w kinie, jak to jest. Rozemstał się. Kiedy byłem mały, mój dziadek mi mówił, że mgła to murzyński pot. Ten to był dopiero kawalarz — nie znalazł drugiego takiego czarnego pyska... Prince zaważał się, co czym powiedział, co chciał powiedzieć: — Ambrozy... nie powiniście używać takich słów... — Jakich?

— „Czarny pysek”... Ktoś to widział?... To plantatorzy tak nazywają Murzynów... U nas w partii nikt tak nie mówił... My właśnie walczymy o to, by nikt nie wyrażał się w ten sposób... Bishop milczał.

— Nie macie mi za złe, że tak do was mówię, co? — Nie... W głosie Murzyna dało się odczuć jakieś zmieszanie.

— Bo widziacie, towarzyszu Ambrozy... Plantatorom i gospodarzom to nie w smak, że my należymy do jednej organizacji i trzymamy razem. Oni wolęliby, abyśmy żyli w niezgodzie. A nasza partia powiada, że Murzyn ma mieć te same prawa, co każdy.

Bishop wciąż milczał. Prince zastanawiał się nad tym, czy go przy- pakciem nie uraził... Ale nie mógł mu tego powiedzieć... — Wściecie, towarzyszu Ambrozy, niedługo zaczną się wykłady dla nowych członków... Zdać się, że wam o tym mówilem... — Aha... zdać się...

Znowu zapanowało jakieś niezręczne milczenie. Prince czuł wyraźne, że ten człowiek jeszcze się nie oswoił ze swą rolą towarzysza. Rzadko brał udział w dyskusjach, nie zabierał głosu, chociaż oddawał duże usługi. Dwa razy przemycił ulotki do fabryki, co nie było rzeczą ani łatwą, ani bezpieczną u Jeffersona. Można było jak nie stracić pracy... — Czytaliście też broszurę, którą wam dałem? — Nie... jeszcze nie zdążyłem... Ale przeczytałem... — Świata kłóśka... dużo w niej ciekawych rzeczy... — Ja tam nie dałem czytać... Najwięcej o sporcie... — Si! bujcie... później przyzwyczajcie się. Zobaczą, jakie to przyjemne... — Ja wiem... ale jak zacząć czytać, to mi się zaraz chce spać... — Hm... Znalce Bena Silverstaha? Też nie chciało mu się, czy nie potrafił dawniej czytać — a teraz? Jeden z najlepszych towarzyszy... Po to właśnie jest partia, żeby się ludzi uczyli... — Aha... to dobra rzecz... ja wiem... Prince popatrzył na niego i przemówił głosem, któremu chciał nadać największą łagodność... — Wściecie sami, towarzyszu Ambrozy, wiele wycierpeli Murzyni. Potrzebni im są przywódcy, którzy by walczyli o ich prawa. Dlaczego i wy nie mielibyście być jednym z nich? Ale trzeba się trochę poduczyć... Bishop uśmiechał się.

Albert Maliz
Te trzy dni...
11
12
10
GPOWIEC AMERYKAŃSKA

Przekład Józefa Brodzkiego

51) Piętno po zakończeniu sebrania sam leżąc skorzystał z samochodu Bishopa, widząc szerokość twarzy Murzyna... — Hej, mój mój bracie — odpowiedział Bishop.

— Tak to świetny model. Doskonale maszyny wyrabia się dzisiaj. Najmniejszy wód jest dziś lepszy od Cadillac'a sprzed pięciu lat. Chociaż ja wolę Plymoutha. Pierwsza klasa... — Mało wozu są szybkie, ale żrą benzynę, jak sto diabłów — zauważył Bishop. — Taki wód kosztuje majątek.

— Ale jak przejeżdżisz 20 tysięcy, bez remontu nie da rady... — A najgorzej to małe Fordy.

— Tak. Za wysoko skarowane. Już ja tam wolę Plymoutha... Bishop szarpnął za sprzągot, puszczając jednocześnie w ruch auto. — Hej, wolęgo... nie szarp maszyny! — odezwał się fachowo Prince.

Bishop śmiał się. — A bo to mi się oheo... — Widać, że nie twój wód! — tłumaczył Prince. — Takim szarpaniem zdewałujesz maszynę, jak nie... — Bishop nie nie odpowiadał, tylko mu coś zabulgotało w krtani. Samochód pędził naprzód w łagodnym świetle reflektorów, które oświetlały mroźną ulicę.

— Raz ciepło, raz zimno. Cholerna nozota w Detroit — sący wasz człowiek się trzęsie.

REKORDZISTA W PRODUKCJI PRZĘDZY

„Union Textile” stanął do wyścigu

Wszystkie oddziały przekroczyły plan poszczególni robotnicy wykonują go w 145 proc.

Nasze wizyty u „wyścigowców” (według z zapowiedzi w art. „O dobrobyt kraju” w wczorajszym numerze naszego pisma) rozpoczęliśmy od „Union Textile” — polskiego rekordzisty w produkcji przędzy w mianinie w I półroczu br. W obecnym miesiącu wyścigu pracy plan produkcji został przekroczony w wszystkich trzech oddziałach dochodząc do 120,5 proc. (średnio 103,2 proc.) w pralni wełny, do 123 proc. (średnio 101 proc.) w oddziale czesania wełny i do 112,6 proc. (średnio 100 proc.) w przędzalni.

Nieprzemysłana decyzja

W końcu ubiegłego tygodnia poruszyliśmy w formie zamkniętej informacyjnej sprawę skasowania jednego pociągu Częstochowa — Warszawa.

Wskutek niezrozumiałego zarządzenia władz kolejowych, urzędujących w Warszawie powstanie z początkiem października taki sam pociąg, że najwcześniej na linii Katowice — Warszawa, mimo, jakim jest Częstochowa, będzie przez dwanaście godzin w ciągu doby pozostanie połączona ze stolicą. Pierwszy pociąg do Warszawy będzie szedł wczelnie nad ranem, kiedy wiele osób jeszcze zatrudnionych jest na tzw. szychcie nocnej, a następny dopiero o godzinie 15-cj. Idący bowiem w południe pociąg pospieszny nie zatrzymuje się na mniejszych stacjach, prócz tego jest bardzo drogi, więc z dwóch powodów nie do drogi dla ludzi pracy.

Wimny jak rodzicze interesy łączą Częstochowę ze stolicą, wiemy, ile osób korzystało z pociągu, który odchodził z Częstochowy przed godziną dziesiątą rano, — dlatego tym bardziej dziwi nas, że mogło zdecydować o zniesieniu jednego z najważniejszych pociągów.

Rozumiemy likwidowanie pociągów sezonowych nad morze lub w góry, pociągów, z których korzystają wczelnie w pewnych okresach tygodnia, lecz nie możemy, ani nie chcemy, żeby zrozumieli niedoścignięcia dyrekcji kolei, która wydała tak krzywdzące dla Częstochowy zarządzenie.

Dłatego apelujemy z naszych łamów do „mirodziących czynników”, by przedstawili swój punkt widzenia i władz kolejowych i spowodowały całościowe zafundowanie tego, które na szczęście nie weszło jeszcze w życie.

„Sprawa Moniki” cieszy się sukcesem

Dez w Teatrze Kameralnym o godz. 19.30 niezwykle interesująca scena ciekawych problemów 3 aktowa sztuka Zofii Mrozowicz-Szespokowskiej pt. „Sprawa Moniki”. W rolach głównych artystki Teatru warszawskiego: Halina Bełkowska, Eleonora Sebor-Lorentzowa, Irena Sobolewska. Reżyseria Haliny Starekiewicz.

SPÓLZIELCZOŚĆ — TO RUCH, KTÓRY SPOWODOWAŁ NAJBARDZIEJ POWSZECHNE WŁĄCZENIE NAS W ORBITĘ CZYNNEGO UDZIAŁU W ROZWIĄZANIU TRUDNYCH PROBLEMÓW GOSPODARZYCH.

„Wycieczki Krajozbowcze” czyli warszawska „lipa”

Ostatnio nie mamy znoważenia do obcych imprez scenicznokolejki, rewiowego typu. Zespół przyjeżdżając uwadza bowiem, że wystarczającą atrakcją dla prowincji powinno być nazwisko czy owej popularnej artystki lub artysty, i nie wysyłają się na danie programu na odpowiednim poziomie artystycznym. Prowincja można zbiedz byle czym — myśląc zapewne i w rezultacie miłośnicy sceny oglądają przeciętna, szmirę, że użyte jeszcze słownictwo ogólnego określenia — „nolegę w dodatku za to dość wysokie ceny biletów. Wykonawcy tego rodzaju imprez zapominają jednak o tym, jak bardzo szkodliwy — a w najlepszym razie, nie przyznajemy się do popularności nazwisk występujących aktorów, tego rodzaju poziomem zaprezentowanych imprez.

tych rękami robotników. Produkcją ponad normę przy pracy rzetelnej jest teoretycznie nieograniczone, natomiast przy pracy maszynowej musi być ono ograniczone ponieważ granicą podlega wydajność maszyny. Maszyni pracownicy w „Union Textile” mogą dać ze siebie produkcję w wysokości 150 proc. normy. Odliczywszy czas stracony na t. zw. postoje

Biedni, głodni i starzy znajdują schronienie i opiekę w domu Braci Albertynów

Pracowity dzień w przyltoku dobiega końca. Jeszcze tylko o- bórka i stajnia nie sprawzone, a bracia kucharzowi trzeba wy- dać dyspozycje na jutro. Później, po wspólnej z pensjonariuszami modlitwie, przegląd wszystkich sat. Bo może który z chorych gorzej się czuje, a może z miasta przybył ktoś nowy, komu na- tychmiast potrzebna jest pomoc.

Dla siebie wiele czasu nie ma- ją bracia w szarych habitach, tym bardziej, że jest ich tylko trzech. Sami muszą prowadzić gospodarstwo własnoręcznie sprzą- tać siale, doglądać chorych i sta- rych.

Schronisko Albertynów przy ul. Królowej Jadwigi posiada no- woczesny, dwupiętrowy gmach. Parcele pod jego budowę oraz 10 mórg pola, podarowała braciom mieszkanka Częstochwy p. Hoff- man, Ziemiopólcy z pola i wz- rowy, choć niewielki inwentarz i racjonalna hodowla drobin, nie tylko wystarczają na wyżywie- nie pensjonariuszy, ale są też źródłem dochodu, z którego bracia Albertyni łącznie z ofiarami społeczeństwa postawili schro- nisko.

Po całkowitym wykonaniu budynku byłoby ono jednym z najbardziej wzorowych w mie- ście, gdyby nie brak kanalizacji. W zakładzie przebywa 70-ciu starców, wśród nich kilku emery- tów. W widnych, czystych ścia- chach czują się dobrze. Pościel jest naprawdę uboga, bez koloru, lecz nie narzekają.

Mająry był ten brat Albert, że tak wszystko urządził — mówi jeden z pensjonariuszy, śmie- śąc sobie przypominając wypos- zek na staro lato.

Pensjonariusze kierowani są przez Opiekę Społeczną, ewen- tualnie wyszukiwani przez Bractwo. Poza tym o każdej porze każdego dnia, zwłaszcza w okresie piel- grzymek i zjazdów zgłaszają się licznie żebracy, kalecy i chorzy, często jakiegoś zblakłego wy- wimym pasażerem nabywane są przed wykonywaniem biletów za prze- jazd.

Od soboty 20 b. m. będziemy kupować bilety na przystankach

Jak się dowiadujemy, „Auto- kumulacja” wprowadza swego rodzaju inicjatywę w ruchu auto- busów na trasach w Oluszyska — Kocioł św. Barbary i na trasie Wyczerpy — Zaczęcie.

Inicjacja ta polega na tym, że od soboty 20 b. m. nastąpi zmianę systemu sprzedaży biletów za przedpłatę, które nabywać będzie można jedynie na przystankach, przy wejściu do autobusów, a nie jak — dotychczas w czasie jazdy.

Zarządzenie to, do którego nie- wątpliwie o pasażerowie ustosun- owali się przychylnie, ma na celu przede wszystkim usprawnienie ruchu autobusów na tych liniach oraz zapobieganie przedpłatowa- niu ich pasażerami — co zawsze jest połączone z pewnym niebez- pieczeństwem, a ponadto ukroci nadużycia jakie miały miejsce do- tychczas, a więc umożliwiłoby pe-

Z OSTATNIEJ CHWILI

Polska bierze udział po raz pierwszy w six days

Wczoraj odbyło się w Zlinie uroczyste otwarcie Six days — sześciodniówki, która jest właściwie nieoficjalnymi motocyklo- wymi mistrzostwami świata, lub — jak pisze prasa czeska, olim- piadą motorową.

Obok 10-ciu państw, biorących w niej udział, jest po raz pierwszy Polska, która reprezentują dwie drużyny narodowe oraz zespół klubowy „K. S. OMTur, Okęcie — Warszawa”.

Kadme meble na raty dla świata pracy

Delegatura Centrali Handlo- wej Przemysłu Drzewnego w Ra- domsku, biorąc pod uwagę odczu-

wany przez szeroki owy brak sprzętów domowych, postanowiła zorganizować dla świata pracy ratelną sprzedaż mebli, tego ro- dzaju jak wystawione w II pa- wilonie na Wystawie Społeczno- Gospodarczej.

Meble na raty będą mogli na- bywać pracownicy wszystkich in- stytucji państwowych, samorząd- owych i społecznych organizo- wani w Związkach Zawodowych. Należność za meble będzie rozło- żona na 9 rat, przy czym pierw- sza rata będzie płatna przy za- kupnie, a pozostała suma trzeba będzie wpłacić w okresie 8 mie- sięcy przy pokryciu wekslowan- m.

Decyzja ta niewątpliwie umoż- liwi szerokim rzeszom pracują- cych zaopatrzyć się w potrzebne meble, bez poważniejszego naru- szenia budżetu. Sprawa ta powo- dowała wyjazdowe się rady zakła- dowe oraz Rada Związków Zawo- dowych.

B. właścicielka niemieckiego sklepu skazana na 3 lata

Wczoraj odbyła się w Sadzie Okręgowym rozprawa przeciw Wiktorii Hejmanowskiej, która w r. 1940 szła swą przynależ- ność 6 narodowości niemieckiej.

Oskarżal prok. Pietrzykowski, a oskarżona broniła z urzędu młw. Cholewicka. Hejmanowska do wawy nie przyznała się, twier- dząc, że wpisała ją na wykazście bez jej wiedzy i zgody. Przyznał sklep tłumaczył tym, że dostała się bez wiedzy starsi. Świadkowie zgodni stwierdzili, że Hejmanow- ska w czasie okupacji korzystała z przywilejów dla Niemców, u- żywując z nimi kontakty. Świa- dek świadał obciążający oskarżoną, przytaczając fakty wywiezienia dwóch kobiet do Oświęcimia na

Teatry i orkiestra symfoniczna na porządku obrad Kolegium Zarządu Miejskiego

Na ostatnim posiedzeniu Ko- legium Zarządu Miejskiego dys- kutowano nad sprawą teatrów miejskich i orkiestry symfonicz- nej.

Teatry częstochowskie należą do rzędu nielicznych, które pra- cowały niemal bez deficytu. Po zamknięciu roku budżetowego przewiduje się niedobór zaledwie w wysokości zł. 200.000 —, co- punkcyjnie nie odgrywa więk- szej roli, w zestawieniu z innymi teatrami, które borykają się z olbrzymimi trudnościami. God- ny podkreślenia rzeczą jest i fakt, że brak wynika głównie z tego, że teatry zaopatrzają się w szereg rekwizytów, których za- pas starczy na kilka miesięcy, obecnie rozpoczynającego się se- zonu.

Cożył cytelnok najwięcej in- teresuje sprawą biletów. A więc ceny ogólnie biorąc ulegną pew- nym zmianom, natomiast pu-

Dzień Częstochowy

DZIS SIE REJESTRUJA W Oddziale Wojsko- wym Zarządu Miejskiego — Dąbrowskie- go 7, mezzanine z ro- zenkiem 1939 stale lub tymczasowo zamiesz- kał w Częstochowie, których nazwiska za- czynają się na literę: L i Z.

DODATKOWO NA KARTY SIERNIOWE wydadzą sklepy „Jed- ność” po 30 dkg. czeko- łady lub chławy czekoladowej na kar- ty 07 D 7 i D 12 — kupon- ny od 7—20 i po 70 dk mebla w proszku na karty D3 i M na kupon od 7—20 dla tych, którzy w sierpniu nie pobrali milka świę- tego.

BIELIDŁO Sklepy „Jedność” wydadzą na karty I ka- tegorii — kupon Nr 40 po ćwierć kg bieli- dła.

KURS SANITARNY Kurs dla sióstr po- gotowa sanitarnego POK — o którym już

Jedynie tylko będzie 6 miejsc stałych w pierwszym rzędzie, które nie będą mogły być sprze- dane.

Druga sprawa, tyżająca się na- zrocz życia kulturalnego, która była poruszona na tym samym posiedzeniu kolegium była kwes- tnia naszej orkiestry symfonicz- nej. Orkiestra uważana jest przez ogół społeczeństwa za duże osiągnięcie pod względem kul- turalnym. Od rozpoczęcia obecne- go sezonu jej był oparty będzie o ciału społeczne pod egidą Związ- ku Zawodowych, które stwor- zył komitet miłośników muzyki symfonicznej. Zadaniem tego ko- mitetu będzie opieka nad or- kiestrą. Zarząd Miejski jednak będzie w miarę swego możliwo- ści udzielał także poparcia ma- terialnego.

Wszystkie właściciele sklepów spożywczych i puz- dów sprzedających „nie- czystą, obciążoną” za- opatrzyć się w ob- wozujące cenniki.

O CENNIKU W SKLEPAKACH Wszyscy właściciele sklepów spożywczych i puz- dów sprzedających „nie- czystą, obciążoną” za- opatrzyć się w ob- wozujące cenniki.

NIEWIARYLI Przy silne detonacje, które ustąpiły wczoraj przed połud- niem spowodowane były wystrzałem przez wojsko niewypa- rów. (p)

BRĄK OCTU W całym mieście nie można dostać od kil- ka dni octu. Kupcy wprowadzili obietnicę, że nadejdzie, ale tymczasem gospodar- nię przagnę przyjo-

WZMÓŻONA FALE zwiedzających. Wsta- wione Społeczno-Go- spodarcze zamotowa- no wczoraj. Zawię- czać to należy zwie- kszonemu ruchowi przyjeżdżających do na- szego miasta.

skutek donosi Hejmanowskiej. W wyniku rozprawy Sad ska- zał Hejmanowską na 3 lata wię- zienia i utratę praw i mienia. (k-a)

Czyje to porirety?

Wydawnictwo Popularno-Naukowe WIEDZA POWSZECHNA ogłasza konkurs z nagrodami.

W prospekcie wydawnictwa pt. »Poradnik Wiedzy« zamieszczonych jest 38 portretów postaci historycznych. Portrety te znajdują się na stronach: 18, 24, 27, 30, 33, 34, 36, 44, 45, 47, 50, 51, 52 i 53.

Należy odgadnąć kogo to portrety przedstawiają.

Za trafne odpowiedzi Redakcja

Wydawnictwo WIEDZA POWSZECHNA ogłasza WYDZIAŁ NAGROD. Pragnie umocnić otrzymane nagrody również tym wszystkim, którzy nie mają dostępu do dzieł naukowych, będąc musieliby oprzeć się wyłącznie na swojej pamięci, dopuszczamy do losowania nagród wszystkich, którzy nadesłali co najmniej 1/3 trafnych odpowiedzi.

Wśród uczestników, którzy nadesłali 38 trafnych odpowiedzi wylosowane będą:

- Księgoczbior wydawnictw Sp. »Czytelnik«, wartości 15 tys. zł. (wg. cen księgarskich) oraz 5 nagród dodatkowych po 40 zeszytów WIEDZY POWSZECHNEJ — wartości zł. 1.200.—
- Wśród tych, którzy przysłał 24 trafne odpowiedzi rozlosowane będą:
- Księgoczbior wartości 10 tysięcy złotych, oraz 5 nagród dodatkowych po 30 zeszytów Wiedzy Powzechnej, wartości zł. 900.
- Wśród czytelników, którzy odgadną 18 portretów rozlosowane będzie 4-torzędowe dzieło Aleksandra Brücknera pt. »Dzieje Kultury Polskiej« oraz 7 dodatkowych nagród po 20 zeszytów Wiedzy Powzechnej, wartości zł. 600.—
- Wreszcie wśród pozostałych, to zn. tych, którzy nadesłali 12 trafnych odpowiedzi rozlosowane będzie 30 nagród w postaci 10 zeszytów Wiedzy Powzechnej, wartości zł. 300.—

Uwaga: Ci, którzy nie wylosowali nagród w swojej grupie — uczestniczą automatycznie w losowaniu grupy niżej.

Każdy z nagrodzonych w grupie I, II i III oraz nagrodzeni zeszytami Wiedzy Powzechnej będą mieli prawo swobodnego wyboru.

Prospekt »Poradnik Wiedzy« w cenie 400 zł. w formie książki, do zn. od 11 września do dn. 15 października nabywać można we wszystkich punktach kolportażu pism Spółdz. Wyd. »Czytelnik« oraz w administracji wydawnictwa Wiedza Powzechna w Łodzi, ul. Piotrkowska 96 w cenie 25 zł (przy nabyciu w księgarniach cena pozostaje bez zmiany i wynosi 45). Odpowiedzi należy nadsyłać pod adresem Redakcji »Zycia« do dn. 15 października, z podaniem dokładnego adresu nadawcy. Na kopercie należy napisać: »Konkurs«.

DYREKCYJA PAŃSTWOWEGO MONOPOLU SPIRYTUSOWEGO

zakupu lub zamówi dla potrzeb taboru samochodowego

20 sztuk gazogeneratorów (czadnic) kompletnych

Zgłoszenia przajmuje i udziela bliższych wyjaśnień Biuro Transportowe DPMS, Warszawa, ul. Leszno 1, pok. 217, w godz. od 10-12. K 8762-0

Ponad 1.700 samochodów

rozprowadziła ostatnio Centrala Zbytu Jeszcze 150 Fiatów pozostało do sprzedania

Centrala Zbytu Samochodów rozsprowadziła w ostatnim czasie na podstawie rozkazu Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów 500 samochodów firmy »Fiat-Simca« w cenie kontyngentowej po 365 tys. zł. za sztukę. Nadto przez Izbę Przemysłową zdołano sprzedać większym firmom prywatnym 20 samochodów z tej samej partii, w cenie komercyjnej po 900 tys. zł.

zostaje jeszcze około 150 Fiatów, które zostaną rozdzielone po cenie kontyngentowej.

Również w ostatnim czasie rozsprowadzi 500 »Citroenów« po cenie kontyngentowej — 420 tys. zł. i dwadzieścia po cenie komercyjnej 1.050 tys. zł.

Z posiadanych przez C. Z. S. 665 Chevroletów, 655 sprzedano po 550 tys. zł za sztukę i 10 po cenie komercyjnej — 1.250 tys. zł.

W dyspozycji Centrali Zbytu po-

J. I. KRASZEWSKI

HRABINA COSEL

2 TOMY

CZY TEL NIK

STRON 488

ZŁ. 300 K 8497-1

Zboże ze Związku Radzieckiego przybywa na Kujawy

Na teren powiatu inowrocławskiego go przybyła komisja inspekcyjna w celu wyszukania punktów zgarnyżowania zboża ze Związku Radzieckiego, nadchodzącego w ramach umowy. Komisja wybrała szereg miejscowości m.in. Kuzawicy, gdzie znajdują się wielkie magazyny z automatycznymi dźwigami i urządzeniami zabezpieczającymi zboże przed wpływami atmosferycznymi.

Z KRAJU

REMONT DŹWIGÓW

GDYNIA. Główny Urząd Morski remontuje w porcie gdynińskim 9 dźwigów. 5 z nich ma służyć do przładunków masowych, 2 do przładunków drobnocich, »pozostałe 2 to dźwigi pływające, nośność do 80 ton, które wydobycie z dna basenu. Remont dźwigów będzie zakończony w październiku.

PRZEBUDOWA PORTU W GLIWICACH

GLIWICE. W ramach umowy handlowej między ZSR a Polską Centrala Dostaw Drzewnych Przemysłu Węglowego otrzyma 100.000 m. drewna, które doprowadzi częściowo drogą wodną do portu w Gliwicach, częściowo koleją bezpośrednio do kopalni. Celem przepięcia ładunków dokonano w porcie gliwickim remontu dwóch urządzeń. M. in. budowano dwa pomosty dla wyładunku barek, przewidziano do nich

Do wspólnej pracy nad utrwaleniem pokoju i umocnieniem demokracji

List kobiet polskich do intelektualistek całego świata

W przedmianym wyjazdu delegacji kobiet polskich na posiedzenie Wydziału Wykonawczego Światowej Federacji Kobiet w Sztokholmie odbyła się w Warszawie z inicjatywy Społeczno-Obywatelskiej Ligii Kobiet konferencja intelektualistek polskich.

W konferencji wzięły udział lektorki, nauczycielki, dziennikarki i społeczne, literatki i dziennikarki z całego kraju.

W zagajeniu awantur przewodnicząca Ligii Kobiet o. Satachelska omówiła cel konferencji, podkreśliła doniosłość znaczenia stanowiska Kobiety całego świata wobec tendencji odrodzenia Niemiec, zagrażających współpracy narodów sprzymierzonych i pokojowemu budownictwu.

W linieniu Zarządu Głównego Ligii Kobiet zreferowała sytuację międzynarodową i nastąpiła dyskusja o pokoj o. Kormanowa dyr. depar. tamentu w Ministerstwie Oświaty.

Obowiązkami i prawem kobiety polskiej — oświadczyła m. in. o. Kormanowa — jest zajęcie należytego stanowiska wobec reżimu gen. Franco, pod którego władzą przybywa, w chwili obecnej około 20.000 kobiet

hiszpańskich walczących o wolność, wobec walk wyzwolenczych narodu greckiego, walk w Indonezji, Wietnamie i Chinach.

W żywej dyskusji zabierali m. in. głosy — Irena Krzywicka, Wanda Melcer, Dorota Kluszyńska.

Zaproponowała przed Jenine Bro-niewską rezolucja w formie listu do intelektualistek całego świata, przy-jęta została gorącymi oklaskami zebranych.

W rezolucji tej czytamy m. in.: »My, intelektualistki polskie, pracownice nauki, sztuki i społeczne zwracamy się do Was z apelem. Kobiety intelektualistki wszystkich narodów, jakiekolwiek były Wasze pochodzenie i religia, jakiekolwiek są Wasze przekonania, pozycja społeczna i praca — sprzymierzcie się z nami w walce o trwały i sprawiedliwy pokój dla udręzionego świata, w walce o demokrację, która jest gwarancją światowego pokoju.

Intelektualistki U. S. A. — Do Was zwracamy się szczególnie. Wy, które synów swoich wyślasyście za ocean do walki o tę samą sprawę.

Do Was należycie szerzenie prawdy o bezkompromisowej walce przeciwko kolo imperialistycznym na świecie, o reakcyjnych i odbudowy imperialistycznych Niemiec.

Do Was, intelektualistki całego

DLACZEGO TYLKO PRAGA?

Przed właściwą ofensywą

W trzecią rocznicę zdobycia Pragi stają w pamięci nie tylko czyste wojskowe szczegóły tego działania, lecz nasuwają się również wspomnienia jakże licznych rozważań i argumentów, mających dać odpowiedź na pytanie: CZEMU TYLKO PRAGA? ANIE TAKŻE WARSZAWA?

Studium wojen nowoczesnych jest dzieł ułatwione dzięki nieistotnym dawniej obfitym dokumentacji wojennej: wytyczne, rozkazy, meldunki,

wiem zachowane dokumenty ze szczebla armii i dywizji dają możliwość odtworzenia ówczesnego położenia operacyjnego w obszarze Warszawy oraz płynących stąd możliwości działania.

Analiza tych czynników każe się spodziewać, że o ile stać było wówczas stronie radzieckiej na podjęcie próby zlikwidowania prawobrzeżnego przedmościa niemieckiego, obejmującego Pragę — o tyle nie była ona jeszcze w mocy dokonać przełamania

ści znaczenia tej GOSTATNIEJ przed granicą Rzeczki poważnej przeszkody wodnej i jej naturalnego powiązania z położonym na północny bastionem Prus Wschodnich i istniejącym na północnym łuku Karpat.

Bez końca wydzierżawiając ponadmiarkę linii komunikacyjnych, uprzyżdzenia tyłów i podciągania świeżych sił, nie mogła strona radziecka przezwyciężyć działania noszącego już właściwie formę końcowego posęgu na działanie charakteru poważnej operacji, mającej przełamać nową pozycję niemiecką.

Jeszcze ostatnim wysiłkiem, w pewnych wypadkach dosłownie na karze cofającego się wroga, zdobyły wojska I Białoruskiej i I Ukraińskiej Frontu uchwycić na początku sierpnia przedmościa na lewym brzegu Wisły pod WARKĄ, KAZIMIERZEM i SANDOMIERZEM. W tym ruchu przedmość zarys i należało wytyczyć do utrzymania linii Wisły i zdobytych, a zaciekle przez przeciwnika zwalczanych przedmość.

Znacznie mniej pomyślnie przedstawiała się sprawa Czerwonej sytuacji północnej ujścia Pilicy. Trudniejszy rozwój bardziej północnej o oswego kierunku ofensywy II Białoruskiego Frontu sprawił, że odwrócić się sił środkowej grupy armii niemieckiej (tzw. grupa »Mitte«), kierujących się na Warszawę, w kierunku gwałtowny. Niemcy nie tylko nie odeszli tu poza Wisłę, ale zachowali nawet w swym ręku główne prawobrzeżne przedmoście, w tym rejonie Wisły i Bugonarą obejmujące szeroki wachlarz PRAGI oraz doniosłe pod względem komunikacyjnym mosty w Warszawie i rejonie Mołotowa.

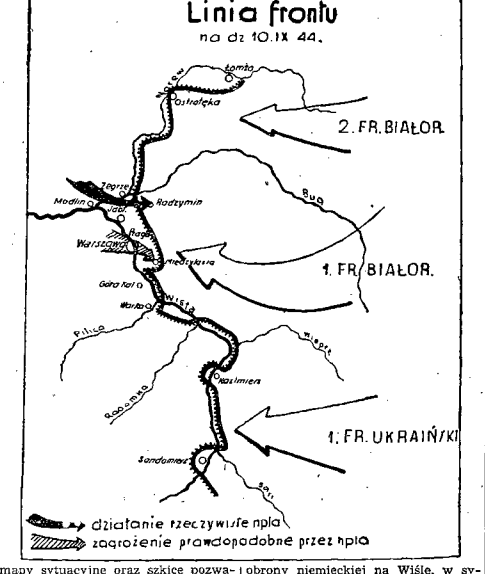
Zachowanie tego przedmościa dawało przeciwnikowi możliwość prowadzenia czynnej obrony linii Wisły. Ze nie były to własne obawy lub rozmowne jedynie przewidywania dowódców radzieckiego, świadczy o tym niepowodzenie, jakie na początku sierpnia odniosła radziecka jednostka pancerna, wysuwająca się energicznie w kierunku Pragi i Warszawy, a na którą siły niemieckie spadozbiórą i pancernych dyw. SS gen. Reinharda.

Podobne niebezpieczeństwo wypłynąć mogło z południowej części tej niemieckiej brzozy wypadkowej, tj. z kierunku Sandomierza, w kierunku Białoruskiego Frontu, stojącym na linii Wisły i przedmościu Warki.

POŁOŻENIE NAD WISŁĄ

Długotrwały wysiłek ofensywy radzieckiej z lata 1944 znalazł na początku sierpnia swój naturalny kres nad Wisłą, gdzie odwrócić obrzęp i stała się niemożliwa. Obydwójka wijska były zrozumiałe i wytrzymałe.

Srodkowej Wisły uchwycili się Niemcy kurczowo w pełni świadomości

działanie trzewywie npla zakończenie prawdopodobne przez npla

mapy sytuacyjne oraz szkice pozwalają w sposób niecałkowicie bezbłędny, a także beznamytny, odtworzyć rzeczywiste położenie i płynące stąd możliwości walczących stron, dalsze ich plany oraz istotny przebieg wcelonych w życie zamierzeń.

W operacji I Białoruskiego Frontu z polowy września 1944 r., w wyniku której zdobyta została Praga, brała bezpośrednio udział dziesięć I Warszawska dyw. piech., a w dniu opanowania Pragi i Sandomierza Warszawy weszła na praską stronę Wisły I armia polska. Stąd też ani cel, ani charakter wspomnianego działania nie są dla nas nieznanymi czy niejasnymi, bo

obrony niemieckiej na Wiśle, w systemie której leżała Warszawa. Zresztą, jak zobaczymy, nawet powodzenie uzyskane na przedpolu Warszawy było tylko częściowe, bowiem i ku temu zabrakło dostatecznych środków.

NIEUDANA PRÓBA

15 września, przetranszowana znowu przez Wisłę, armia polska w oddzialek Pragi wyczerpane oddziały jednostki radzieckiej 47 armii, a w tym i skrawioną, ale w przebytu boju zaszczytnie wyróżnioną swą i dyw. piech. Mijając zaledwie kilka godzin (niepełny dzień) piech. i powożony sobie 11-kilometrowy odcinek Wisły podjęła i armia już najbliższe nocą śmiała próbę nieniesienia pomocy powstającej stolicy. Ze strony armii radzieckiej otrzymana została wydana pomoc w postaci bardzo silnej artylerji wzmożeniu lotnictwa oraz oddziałów specjalnych (baon przeprowy amfibii, oddziały zadymania itd.).

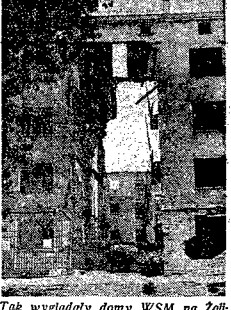
Szansę podejmowanego działania zmierzającego do uchwycenia przeciwnika wewnątrz miasta i nawiazania nieistniejącej dotychczas łączności z ośrodkami powstalczy w mieście, umożliwił ustalenie szczegółów na utrącie Pragi zaplanuje u przeciwnika pewne zamieszanie i częściowa dezorganizacja w obszarze Wisły i przez to wzmocnić możliwość uzyskania zaskoczenia i łatwiejszego sforszowania tak potężnej przeszkody, jaką była Wisła.

Bieg dalszych wydarzeń wykazał, że Niemcy byli czujni, a ich obrona zaważszy zorganizowana, że pośpiech umożliwił ustalenie szczegółów położenia i bynajmniej nie ułatwił na wywiązanie łączności z powstalcami. Bardzo niekorzystnym wreszcie momentem była konieczność zdobywania przeciwnikowi wewnątrz miasta i w sposób ograniczone stąd możliwości wykorzystania artylerji.

Charakter Wisły i jej warszawskiego brzozy oraz sam charakter wielkiego miasta dawał przeciwnikowi ograniczone możliwości wykorzystania artylerji, w tym rejonie Warszawy brana była nie od zola, a za pomocą globulików, skrzyżdżony manewru.

WRZESNIOWA PRÓBA ZDOBYCIA WARSZAWY BYŁA WYRZECIENIEM SZLACHETNYCH ŻOŁNIERSKICH PRAGNIENI, ALE NIE MOGŁA Z NATURE RZECZY BYĆ CZĘŚCIĄ ZABANIA OPERACYJNEGO, KTÓREGO GRANICIE OKREŚLAŁA NIEZMIENNIE I JEDYNNIE: OBRONNE POŁOŻENIE, POSIADANE ŚRODKI I TEREN.

DIEN WARSZAWY

Tak wyglądały domy WSM na Żoliborzu, uszkodzonej koloni mieszkalnej w Warszawie, po wyzwoleniu Stolicy z rąk niemieckich.

W ODBUDOWIE

Wiosna 1945 r. rusza sztybnim tempem odbudowa.

W blasku latających czerwonych mach wne lud żyje

Wyrok w procesie »bauerów« z NSDAP

którzy katowali robotników-Polaków

Do rozpatrzenia sprawy osmiu nazistów, członków partii hitlerowskiej NSDAP, Sąd Specjalny w Warszawie ogłosił wyrok.

Karol Lenz skazany został na 12 lat

więzienia, Jan Krausser na 10 lat, Adolf Kaufhold i Henryk Winter na 8 lat więzienia, Wähelm Haneman na 9 lat. Oskarżonymi: Erykowi Listowi, Karolowi Ecklerowi i Walentemu Euklerowi Sąd wymierzył karę 6-ku, 5-ku i 4-ku lat więzienia.

W uzasadnieniu wyroku przewodniczący sądu powiedział, że sąd, wymierzając te kary, wziął pod uwagę znaczenie w aktach sprawy, dokumentów niemieckich, które stały się do oskarżenia był gorliwymi nazistami i brutalnie obchodzili się z Polakami. Sąd stwierdził również, że wszyscy oskarżeni byli Polakami.

Oskarżeni mówili na rozprawie sądowej, że przysmuszono zatrudnienie Polaków było konieczne i pożyteczne, bo ktoś przecież musiał pracować, gdy Niemcy wojowali.

Nowe banknoty 50-złotowe

Narodowy Bank Polski zawiadamia, że z dniem 22 września br. wprowadza do obiegu nowe bilety bankowe 50złotowe. Il emisji z datą Warszawa 15 maja 1944 r., podpisane przez Prezesa Naczelnego Dyrektora i Skarbnika.

Bilety te wykonane są na papierze białym, glazdowym z odcieniem kremowym i bieżącym znakiem wodnym przedstawiającym datę stylizowaną literę »W«.

Wymiary nowego biletu 50 złotowego wynosi 194 x 87 mm.

Całość biletu utrzymana jest w kolorze: koki brązowo-fioletowe ku środkowi koki szaro-niebieski, druk tu po obu stronach w kolorze złotym.

Oznaczenie serii i numeracji wykonano w kolorze karminowo-czerwonym.

Jednocześnie Narodowy Bank Polski zaznacza, że znajdujące się dotychczas w obiegu bilety 50-złotowe emisji 1944 r. są nadal prawnym środkiem płatniczym i obiegają będą na równi z biletami nowej emisji.